

פרשת ויקהל

בניית צוות

איך מפichים רוח חדשה בעם מיואש? איך מאחים את רסיסה של אומה שבורה? זהו האתגר העומד בפני משה לאחר חטא העגל. מילת המפתח היא שמה של הפרשה: **ויקהל**. "ויקהל" מִשֶּׁה אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" קהילה, או קהל, היא קבוצה של אנשים שנאספו למטרה מסוימת. **מטרה זו יכולה להיות חיובית או שלילית**, בונה או הורסת. אותה מילה המופיעה בפתח כאן כתחילתו של פתרון, הופיעה בפרשת השבוע שעבר, בבניין דקדוקי אחר, כתחילתה של הבעיה "וַיָּרָא הָעָם כִּי בָשָׁשׁ מִשֶּׁה לָרְדֹת מִן הָהָר, וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהֱרֹן...". ההבדל בין שתי ההיקהלויות הללו הוא שהראשונה הובילה לפריעה, והשנייה לסדר.

את הדרך שבה משה הפיח רוח חדשה בעם לאחר חטא העגל, באמצעות מעבר מהתקהלות פרועה להקהלה מתוכננת ומכוונת מטרה. בחטא העגל, העם, שנבהל מהיעדרו של משה, התאסף סביב אהרן ודרש יצירת פסל, מה שהוביל לאנרכיה ולתחושת אובדן שליטה. לעומת זאת, **בפרשת ויקהל**, משה משתמש באותו רגש של שייכות ואחדות כדי לחולל שינוי חיובי.

משה מבין שכדי לאחד את העם, עליו לתת להם משימה משותפת שתמלא את הצורך העמוק שלהם בנוכחות ה'. הוא מבקש מהם לתרום מנדבת לבם להקמת המשכן – מקום מוחשי שבו

תשרור השכינה.

ההבדל בין שתי סוגי התקהלות: המון פרוע הנסחף על גל רגשי, לעומת קהילה מכוונת מטרה הפועלת מתוך אחריות משותפת. בהובלת העם לבניית המשכן, משה ממחיש את כוחה של מנהיגות חכמה – כזו שיודעת להמיר אנרגיה שלילית לאנרגיה חיובית, ולהפוך רצון אישי מפוזר לכוח מאוחד.

המסקנה ברורה: כדי לחבר אנשים ולבנות קהילה יציבה, יש לתת להם מטרה משותפת שדורשת שיתוף פעולה, ובכך להפוך את הרגש והנדיבות לעשייה בונה.

את זאת הבין משה, וכך עשה. הוא ידע שכדי לבנות צוות, צריך ליצור צוות שבונה.

מעובד מתוך האתר של הרב זקס וספרייו השונים
לקריאה בהרחבה סרקו את הברקוד

מנהיגות - מודל לחקוי

פתרון סכסוכים באמצעות משימות

הניסוי "מערת השודדים" משנת 1954, שנערך על ידי מוצ'ר שריף וצוותו, חקר את דינמיקת הסכסוכים הבין-קבוצתיים. במחנה קיץ לילדים חולקו 22 בנים לשתי קבוצות נפרדות, "העיטים" ו"הפתנים". תחילה גובשו הקבוצות בנפרד, ולאחר מכן הוכנסו לסדרה של תחרויות שהעצימו את היריבות, הובילו לשנאה ואף להתקפות הדדיות. ניסיונות להפחית מתחים באמצעות פעילויות משותפות לא הצליחו.

בשלב הבא, החוקרים יצרו במתכוון מצבים שבהם מתעוררת בעיה המציקה לשתי הקבוצות גם יחד הוצבו הקבוצות מול אתגרים משותפים כמו סילוק חסמי מים ודחיפת עגלה שנתקעה, שדרשו שיתוף פעולה. הפעילות המשותפת חיזקה את האחדות, ובסוף המחנה נוצרו קשרים חיוביים בין הקבוצות.

מסקנה מהפכנית. אפשר להפוך אפילו קבוצות עוינות לקבוצה אחת מלוכדת, אם מעמידים מול שתיהן אתגר משותף שאף לא אחת מהן תוכל להתגבר עליו לבדה.

משימה יוצרת צוות!

בניית צוות, אפילו אחרי אסון כמו חטא העגל, איננה מסתורין ואיננה נס. **בונים צוות בהצבת משימה - כזו המדברת אל לבם של האנשים, וששום חלק מהצוות לא יוכל להשלימה לבדו.** זו צריכה להיות משימה קונסטרוקטיבית. כל חבר בצוות צריך להיות מסוגל לתרום תרומה ייחודית, וכאשר הוא תורם אותה, עליו להרגיש שמעריכים אותו. הכרחי שכל חבר בצוות יוכל בסוף מעשה לומר בגאווה: עזרתי לעשות זאת.

עקרונות
במנהיגות

איך הקהילה שלכם מעודדת
את חברי הקהילה לבנות ולהתחבר?

על איזה רעיונות אתם יכולים לחשוב שיגבירו
את הגיבוש בתוך הקהילה שלכם?

עקרונות במנהיגות - הרב יונתן זקס | בניית צוות

עקרונות בחינוך

עמידה על עקרונות ואיזון מנהיגותי בקבוצה

צוותי חינוך:

- **חיזוק תחושת שייכות התלמידים:** איך נוכל, כצוות חינוכי, לפתח תחושת שייכות עמוקה יותר של התלמידים לקהילה החינוכית לאחר משברים?
- **ניהול תהליכי שיקום:** כיצד אנו, כצוות חינוכי, יכולים לעזור לתלמידים לעבור ממצב של כאוס רגשי ופרידה לערכים של סדר ואחדות?
- **שיתוף התלמידים בתהליכים חינוכיים:** כיצד ניתן להעצים את התלמידים באמצעות שיתוף מלא בתכנון וביצוע של פרויקטים קהילתיים?

תלמידים:

- **השתלבות בקבוצה:** מה המשמעות של להיות חלק מקבוצה, וכיצד תרומתכם האישית יכולה להועיל לאחרים?
- **חשיבות שיתוף הפעולה:** איך לדעתכם אפשר להפוך קבוצה עם דעות שונות לקבוצה שפועלת יחד בהצלחה?
- **עבודה למען מטרה משותפת:** איך ניתן להפוך את המשימה הקבוצתית שלנו לדבר שכולנו גאים בו?